

Københavns Kommune

Rådhuspladsen 1, 1553 København

CVR-nr. 64 94 22 12

Revisionsberetning nr. 2

af 31. maj 2024

vedrørende revision af årsregnskabet 2023

Afsluttende revisionsberetning for 2023

Indhold

1	Indledning	11
2	Konklusion på den udførte revision	11
3	Revisionsbemærkninger	12
3.1	Forhold, som har givet anledning til revisionsbemærkninger	12
3.2	Revisionsbemærkninger rapporteret i løbet af året	13
3.3	Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet	15
3.4	Revisionsbemærkninger vedrørende områder, der er omfattet af statsrefusion	22
3.5	Oversigt over revisionsbemærkninger fra 2022 og tidligere, der er afsluttet	23
4	Centrale forhold ved revisionen	24
4.1	Digital revision af det sociale område	24
4.2	Sociale udgifter	24
5	Redegørelse for den øvrige revision	25
5.1	Risikovurdering	25
5.2	Intern revision	26
5.3	Risiko for besvigelser	26
5.4	Tidsmæssig placering af revisionen	27
6	Ikke-korrigerede fejlinformation	27
6.1	Ikke-korrigeret fejlinformation	27
7	Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision	27
7.1	Kommunens økonomi	28
7.2	Temabaseret forvaltnings-/juridisk-kritisk revision	29
7.3	Øvrig lovgivning m.v.	34
8	Revision af forretningsgange og interne kontroller m.v.	34
8.1	Interne kontroller	34
8.2	Revision af kommunens generelle it-kontroller vedrørende centrale systemer af betydning for regnskabsafleggelsen	36
9	Revision af årsregnskabet for 2023	38
9.1	Årsregnskabets opbygning og forretningsgange for regnskabsafleggelsen	38
9.2	Årsregnskabets regnskabsposter	38
10	Øvrige forhold overskrifter	40
10.1	Afgivne revisionsberetninger vedrørende 2023	40
11	Rådgivningsydelse	40
11.1	Foranstaltninger til sikring af revisors uafhængighed	40
11.2	Andre opgaver end revision	40
12	Bekræftelser	40
13	Andre oplysninger	41
Bilag 1	Den uafhængige revisors revisionspåtegning	42
Bilag 2	Oversigt over kommunikation med kommunen	47
Bilag 3	Temaoversigt i henhold til Standarderne for Offentlig Revision	48
Bilag 4	Oversigt over revisionspåtegnede regnskaber og opgørelser for 2023	49

1 Indledning

Vi har revideret kommunens fremlagte årsregnskab for 2023, der udarbejdes efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets budget- og regnskabssystem for kommuner. Revisionen er afsluttet den 31. maj 2024, og vi har i tilknytning til revisionen læst andre oplysninger i årsberetningen.

Revisionen af årsregnskabet for 2023 har omfattet kommunens årsregnskab samt de oversigter, bemærkninger og redegørelser, der skal udarbejdes i henhold til de gældende regler for regnskabsaflæggelsen.

Årsregnskabet udviser følgende hovedtal (mio. kr.):

	2023	2022
Regnskabsopgørelse (udgiftsbaseret)		
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	5.230	4.563
Resultat af det skattefinansierede område	1.645	821
Resultat af brugerfinansieret område	-186	38
Balance		
Aktiver i alt	67.059	60.804
Likvide beholdninger	12.914	11.740
Egenkapital	32.849	26.946

Regnskabet er af Borgerrepræsentationen oversendt til revisionen den 22. april 2024. Der er efterfølgende foretaget enkelte mindre korrektioner til årsrapporten. Vi påtegner det korrigerede regnskab.

Det bemærkes, at der i årsrapporten for 2023 er foretaget tilpasning af sammenligningstallene for 2022 set i forhold til årsrapporten for 2022. Dette relaterer sig til korrektion af den regnskabsmæssige behandling af kommunens tilbagekøbsrettigheder.

Den regnskabsmæssige værdi af tilbagekøbsrettighederne og egenkapitalen pr. 31. december 2022 er således reduceret med 0,8 mia. kr. set i forhold til årsrapporten for sidste år.

Korrektionen er alene af regnskabsmæssig karakter og har således ikke haft indflydelse på kommunens drift, likviditet ellers økonomiske stilling samt størrelsen af det forventede fremtidige provenu fra tilbagekøbsrettigheder. Der henvises til uddybning heraf, jf. afsnit 9.2.

2 Konklusion på den udførte revision

Vi har forsynet årsregnskabet med en revisionspåtegning, som er uden modifikationer, men med følgende fremhævelse af forhold om budgettal i årsregnskabet:

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. medtaget det af kommunalbestyrelsen godkendte årsbudget for 2023 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2023. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

3 Revisionsbemærkninger

Generelt er det vores vurdering, at forretningsgange m.v. i Københavns Kommune er designet og implementeret i overensstemmelse med de gældende regler, og at efterlevelse heraf generelt understøtter kommunens regnskabsaflæggelse og økonomistyring på betryggende vis.

Vi henviser dog til nedenstående revisionsbemærkninger vedrørende mangler i interne kontroller mv., som vi vurderer, er af en sådanne karakter, at de bør komme til Borgerrepræsentationens kendskab.

3.1 Forhold, som har givet anledning til revisionsbemærkninger

Revisionen har givet anledning til i alt 10 revisionsbemærkninger. Af de afgivne revisionsbemærkninger kan:

- ▶ 3 revisionsbemærkninger henføres til den løbende revision
- ▶ 7 revisionsbemærkninger henføres til revisionen af årsregnskabet.

Siden 2022 har vi lukket 5 bemærkninger. Der henvises til oversigt over lukkede bemærkninger under afsnit 3.5.

I nedenstående tabel er oplistet de igangværende revisionsbemærkninger for 2023:

Revisionsbemærkninger rapporteret i løbet af året		Rapporteret første gang
Nr. 1	Bilagskontrol - Revisionsbemærkning nr. 1	2017
Nr. 2	Ibrugtagningstilladelse - Informationssikkerhed - Revisionsbemærkning nr. 2	2022
Nr. 3	Privilegerede brugere - Informationssikkerhed - Revisionsbemærkning nr. 3 (NY)	2023

Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet		Rapporteret første gang
Nr. 4	Revision af balancen - Revisionsbemærkning nr. 4	2021
Nr. 5	Igangværende anlægsprojekter - Revisionsbemærkning nr. 5	2021
Nr. 6	Takstberegning Servicelovens §§ 109 og 110 - Revisionsbemærkning nr. 6	2022
Nr. 7	Beboermidler SOF - Revisionsbemærkning nr. 7	2022
Nr. 8	Brugerstyring - Informationssikkerhed - Revisionsbemærkning nr. 8 (NY)	2023
Nr. 9	Erhvervslejemål KFF - Revisionsbemærkning nr. 9 (NY)	2023
Nr. 10	Egenbetaling - Indtægter SOF - Revisionsbemærkning nr. 10 (NY)	2023

Vi kan oplyse, at vores revisionsbemærkninger og observationer er gennemgået med kommunens direktion, og det er deres opfattelse, at den økonomiske effekt af revisionsbemærkningerne og observationerne sammenlagt er uvæsentlige for årsregnskabet som helhed.

3.2 Revisionsbemærkninger rapporteret i løbet af året

Organisations- område	ØKF, TMF, SUF, KFF, SOF og BUF	Revisionsom- råde / -emne	Bilagskontrol	
Reference	Bilagskontrol - Revisionsbemærkning nr. 1			Omtalt år
Observationer og risici	<p>Vi har i lighed med sidste år foretaget en gennemgang af et væsentligt større antal bilag for at vurdere, hvorvidt der er fyldestgørende og tilstrækkelig dokumentation for de regnskabsmæssige registreringer.</p> <p>Den udførte stikprøve har omfattet alle forvaltningerne.</p> <p>Stikprøven har udgjort 384 bilag suppleret med en særlig bilagskontrol rettet mod KFF, fordelt på følgende typer af betalinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Udlæg ▶ Dankort/kundekort ▶ E-faktura ▶ Rammeordre ▶ Indkøbsordre. <p>En forudsætning for at god regnskabsskik er efterlevet, og at kontrolmiljøet vedrørende betalinger er effektivt, er, at rekvirenten vedlægger tilstrækkelig dokumentation, så 2.-godkender har adgang til et fyldestgørende regnskabsmateriale.</p> <p>Manglende dokumentation øger også risikoen for, at besvigelser kan holdes skjult, såfremt det ikke er muligt at påse, hvilke ydelser m.v. fakturaen reelt dækker.</p> <p>Opfølgning 2023</p> <p>Den udførte kontrol viser, at der fortsat er flere fejl og mangler i bilagshåndteringen, som væsentligst kan henføres til indkøb ved brug af dankort og refusion af udlæg.</p> <p>ØKF, TMF og SUF har væsentligst udfordringer med manglende oplysning omkring formål og deltagere.</p> <p>KFF, SOF og BUF har udover udfordringer med manglende oplysning omkring formål og deltagere ligeledes mangler i forhold til tilstrækkelig dokumentation for de foretagne indkøb.</p> <p>Resultaterne af forvaltningernes egenkontrol er i al væsentlighed i overensstemmelse med revisionens observationer.</p>			2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023
Revisionsbe- mærkning	Vi henstiller, at der i forvaltningerne fortsat er ledelsesmæssigt fokus på effekten af de igangsatte handleplaner fra 2022, der skal medvirke til at sikre fyldestgørende og tilstrækkelig dokumentation for de regnskabsmæssige registreringer.			

Organisations- område	Forvaltningerne	Revisionsom- råde / -emne	Informationssikkerhed	
Reference	Ibrugtagningstilladelser på it-systemer - Revisionsbemærkning nr. 2			Omtalt år
Observationer og risici	<p>Af Forretningscirkulæret for it-anskaffelser, der er bindende for alle forvaltninger, fremgår det, at et nyt it-system skal sikkerhedsvurderes og have en ibrugtagningstilladelse, inden det idriftsættes. En sikkerhedsvurdering tager stilling til, at alle krav til informationssikkerhed og databeskyttelse er opfyldt. Hvis en ibrugtagningstilladelse ikke kan udstedes forud for idriftsættelsen, skal sagen behandles som uoverensstemmelse. Dette indebærer en eskalering til hhv. DCK og ITK, hvor der skal opnås enighed, hvis sagen ikke skal eskaleres yderligere til de relevante administrerende direktører, borgmestre og ultimativt til ØU. Det er forbundet med stor risiko for kommunen at idriftsætte et it-system uden en sikkerhedsvurdering og en ibrugtagningstilladelse.</p> <p>Koncern IT er i samarbejde med kommunens forvaltninger i gang med at håndtere de manglende ibrugtagningstilladelser.</p> <p>I 2022 kunne det konstateres, at der var blevet idriftsat et system, uden den nødvendige ibrugtagningstilladelse. Det medførte, at Koncern IT igangsatte en undersøgelse af, hvorvidt der var flere systemer, som var i ibrugtaget uden en ibrugtagningstilladelse. Koncern IT kunne konstatere, at der var yderligere 95 systemer, som var i drift, men uden en nødvendig ibrugtagningstilladelse.</p> <p>Opfølgning 2023</p> <p>De systemer, der blev identificeret i forbindelse med revisionsbemærkningen i 2022, er ifølge det oplyste håndteret, og Koncern-IT har i den forbindelse oplyst, at systemer ibrugtaget før 2018 først skal sikkerhedsvurderes, hvis der sker væsentlige ændringer. 17 systemer er derfor blevet undtaget sikkerhedsvurderingen.</p> <p>Det er konstateret, at der er, jf. oplysningerne i FISKK, 135 systemer, som er anskaffet før 1. november 2018, der ikke har en ibrugtagningsstatus, og at 16 systemer har en "ikke godkendt" status. Altså skulle systemerne ikke være i drift, fordi sikkerheden ikke har levet op til kommunens krav.</p>			2022 2023
Revisionsbe- mærkning	<p>Det henstilles, at</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ de systemer, der ikke har en ibrugtagningsstatus, bliver gennemgået, og oplysningerne i FISKK bliver opdateret. 80 konti er kategoriseret 2 som "Afstemt til opfølgning" ▶ at der udføres en tilpasset sikkerhedsvurdering af systemer ibrugtaget før 2018, samt, ▶ at de systemer, der har status "ikke godkendt" eskaleres, jf. anskaffelses-cirkulæret, og der træffes de nødvendige foranstaltninger, bl.a. om udfasning, idet disse, jf. kommunes regler, udgør en sikkerhedsrisiko. 			

Organisations-område	Økonomiforvaltningen	Revisionsområde / -emne	Informationssikkerhed	Omtalt år
Reference	Privilegerede brugere - Revisionsbemærkning nr. 3 (NY)			
Observationer og risici	<p>Vi har konstateret, at 18 eksterne brugere fra KMD er tildelt en kritisk autorisation (S_DEVELOP med OBJTYPE DEBUG og aktivitet 02) i produktionsmiljøet.</p> <p>Dette betyder, at brugerne er i stand til at omgå autorisationskonceptet i Opus og dermed omgå kontrolmiljøet.</p> <p>Denne adgang kan medføre øget risiko for omgåelse af kontrolmiljøet og efterfølgende besvigelser.</p>			2023
Revisionsbemærkning	<p>Vi henstiller, at det sikres, at denne kritiske adgang som udgangspunkt begrænses i produktionsmiljøet, og i højere grad søges udført gennem Firefighter- eller PIM-løsningen.</p>			

3.3 Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet

Organisations-område	Forvaltningerne	Revisionsområde / -emne	Balancen	Omtalt år
Reference	Revision af balancen - Revisionsbemærkning nr. 4			
Observationer og risici	<p>Der er udarbejdet en årsrapportering på balancen for 2023 til hver forvaltning. Med udgangspunkt i at regnskabet skal være rigtigt (jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.), fremgår det af rapporten, om der er forhold på balancen, som ikke er retvisende og omfanget heraf. Det er ligeledes muligt i de respektive politiske udvalg at orientere sig i forhold, der vedrører egen forvaltning samt i handleplanerne, der skal håndtere disse forhold.</p> <p>Pr. 31. december 2023 er der foretaget afstemning af i alt 2.441 balancekonti i hele kommunen, hvoraf:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ 2.355 konti er kategoriseret 1 som "Afstemt uden bemærkninger" ▶ 80 konti er kategoriseret 2 som "Afstemt til opfølgning" ▶ 6 konti er kategoriseret 3 som "Ikke afstemt". <p>Ved vores gennemgang har vi følgende observationer:</p> <p>Validering af årsrapporteringen</p> <p>Vi har konstateret 3 fejlkategoriseringer, hvor kategoriseringen efterfølgende er berigtiget.</p> <p>Beløb i kategori 2 og 3 mere end et år gammelt</p> <p>Vi har konstateret poster på 10 konti for samlet netto 1,2 mio. kr., som er af ældre dato. Kontiene kan primært henføres til Book Byen, KOMBIT-systemer og afregning af A-skat, AM-bidrag og SP-bidrag.</p> <p>Vi skal gøre opmærksom på, at uspecificerede poster af ældre dato generelt er ressourcetunge at undersøge og berigtige, ligesom der er en forøget risiko for</p>			2021 2022 2023

Organisations- område	Forvaltningerne	Revisionsom- råde / -emne	Balancen	
Reference	Revision af balancen - Revisionsbemærkning nr. 4			Omtalt år
	<p>besvigelser og økonomiske tab for kommunen. Det henstilles derfor, at forvaltningerne sikrer, at posteringer på balancekonti afstemmes og berigtiges løbende. Vi skal særligt henlede opmærksomheden på de systemmæssige udfordringer, der er vedrørende Book Byen og en konto vedrørende afregning af A-skat m.v., hvor der er 9.657 posteringer for perioden 2017-2022, der ikke er udredt.</p> <p>Koncernservice har beskrevet og rapporteret problemområderne til forvaltningerne i årsrapportering på balancen 2023.</p> <p>Grunde og bygninger til videresalg</p> <p>Vi har konstateret fejl i opgørelsen vedrørende tilbagekøbsrettigheder, som er 88,9 mio. kr. for høj i ØKF.</p> <p>Egenkapital</p> <p>Kommunens egenkapital er som følge af de samlede observerede fejl og mangler 89,3 mio. kr. for høj (netto).</p> <p>Grundet en driftspåvirkning på -7 mio. kr. samt ikke korrigerede fejl på 83 mio. kr.</p>			
Revisionsbe- mærkning	<p>Det henstilles, at de respektive forvaltninger udarbejder specifikke handleplaner, som sikrer berigtigelse af de konstaterede fejl og mangler samt får etableret processer, der fremadrettet sikrer, at områderne administreres betryggende.</p> <p>Det henstilles, at ØKF foretager en genberegning af 2019-værdien for de optagne tilbagekøbsrettigheder.</p> <p>Forhold, der ikke korrigeres i regnskabet, er også anført i afsnit 6.1 som "Ikke-korrigerede fejl i regnskabet". Det er vurderet, at forholdene ikke er væsentlige i forhold til den samlede vurdering af kommunens årsregnskab.</p>			

Organisations-område	TMF og ØKF	Revisionsområde / -emne	Anlæg	Omtalt år
Reference	Igangværende anlægsprojekter - Revisionsbemærkning nr. 5			Omtalt år
Observationer og risici	<p>Jf. kommunens regler skal et anlægsprojekt være afsluttet og regnskabsaflagt senest med udgangen af regnskabsåret efter det år, anlægget er ibrugtaget, dog efter en eventuel 1-årsgennemgang er gennemført.</p> <p>Jf. budget- og regnskabssystem for kommuner fremgår det ligeledes, at der skal aflægges særskilt anlægsregnskab, når bruttoudgifterne udgør 2 mio. kr. eller derover. På baggrund af oplysninger fra forvaltningerne er det konstateret, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ TMF mangler at aflægge 103 anlægsregnskaber ▶ ØKF mangler at aflægge 2 anlægsregnskaber ▶ for at efterleve kommunens regler om, at anlægsregnskaber skal være aflagt senest i regnskabsåret efter ibrugtagelsen. 			2021 2022 2023
Revisionsbemærkning	Det henstilles, at lovgivning og kommunens regler vedrørende aflæggelse af anlægsregnskaber efterleves.			

Organisations-område	Socialforvaltningen	Revisionsområde / -emne	Takstberegninger	Omtalt år
Reference	Takstberegning Servicelovens §§ 109 og 110 - Revisionsbemærkning nr. 6			Omtalt år
Observationer og risici	<p>Ledelsen har ansvaret for, at udarbejdelsen af takstberegningen er i overensstemmelse med gældende bestemmelser for takstberegning på det sociale område. Ledelsen har desuden ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at kunne udarbejde takstberegningen uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.</p> <p>Takstberegningerne hviler på et korrigeret budget for 2023 for Mændenes Hjem, hvor der er sket en anderledes fordeling af det samlede budget for Mændenes Hjem på de forskellige aktiviteter, Mændenes Hjem driver.</p> <p>Vi tager forbehold for, at der ikke er sket en retvisende opdeling af det af Mændenes Hjem udarbejdede og af Københavns Kommune godkendte budget på de underliggende aktiviteter i Mændenes Hjem og den mulige indvirkning heraf på taksterne.</p> <p>Ministeriet har rejst en række spørgsmål vedrørende nærværende sag, hvorfor det ikke kan afvises, at sagen kan medføre refusionsmæssig berigtigelse.</p> <p>Opfølgning 2023</p> <p>Social-, Bolig, og Ældreministeriet har i 2023 afgjort, at Københavns Kommune ikke har foretaget takstberegningen for Mændenes Hjem og andre tilbud efter servicelovens § 110 i overensstemmelse med gældende regler, idet ministeriet vurderer, at udgifter til boligråd giverordningen og ydelser leveret af sundhedsteamet i deres helhed ikke kan indregnes i taksten.</p>			2022 2023

Organisations- område	Socialforvaltningen	Revisionsom- råde / -emne	Takstberegninger	
Reference	Takstberegning Servicelovens §§ 109 og 110 - Revisionsbemærkning nr. 6			Omtalt år
	<p>SOF anmodes derfor om at opgøre den for meget udbetalte statsrefusion med henblik på efterfølgende berigtigelse, det vil sige tilbagebetaling med en påtegning af kommunens revisor. Berigtigelsen er udarbejdet og revisionspåtegnet i januar 2024.</p> <p>Revisionserklæringen for takstberegningen for 2024 indeholder følgende forbehold:</p> <p>I taksterne på følgende tilbud, Egmontgården, Klostermosegården, Den åbne Dør, Café Klare, Forchhammersvej Plejeafdelingen, Bocentret, Herbergscen-tret og Cafén har kommunen beregnet og indregnet en intern husleje. Indregning af intern husleje er ikke i overensstemmelse med takstmodellen i rammeaftalen for Region Hovedstaden. Omkostninger til kommunens egne ejendomme skal indregnes på baggrund af afskrivninger og forrentning. Kommunens budgetprocedurer indeholder ikke information til opgørelse af indvirkningen på de opgjorte takster.</p>			
Revisionsbe- mærkning	<p>Det henstilles, at SOF sikrer overholdelse af rammeaftalens regler for indregning af intern husleje.</p>			

Organisations- område	Socialforvaltningen	Revisionsom- råde / -emne	Beboermidler	
Reference	Beboermidler SOF - Revisionsbemærkning nr. 7			Omtalt år
Observationer og risici	<p>En række beboerbankkonti i Borgercenter Handicap (BCH) har ikke været afstemt i en årrække. Beboerbankkonti benyttes, når botilbud hjælper borgere med at administrere deres lommepenge. Løsningen anvendes til betaling af mindre udgifter som fx frisør, fodterapeut og massage og eventuel udbetaling af kontanter i form af lommepenge til borgere.</p> <p>Forvaltningen har med ekstern bistand igangsat et større arbejde med at afstemme beboerbankkontiene, herunder beboernes kontantkasser.</p> <p>Opfølgning 2023</p> <p>Afstemningsarbejdet i forbindelse med genopretningen er afsluttet. Det er dog konstateret, at der stadig er tilbud, der ikke følger forretningsgangen fuldt ud. SOF har derfor fortsat i 2024 en prioriteret handleplan, der skal sikre organisatorisk reimplementering af beboerbank, kontantkasser og administrationsaf-taler samt justering af forretningsgange på det samlede område vedrørende beboermidler.</p> <p>Supplerende til den afsluttede handleplan vil der være nye aktiviteter i forhold til onboarding/reboarding af ledere og medarbejdere til sikring af, at regelsæt- tet er kommunikeret sådan, at ledere og medarbejdere kan administrere bebo- ermidler i praksis.</p>			2022 2023

Organisations- område	Socialforvaltningen	Revisionsom- råde / -emne	Beboermidler	Omtalt år
Reference	Beboermidler SOF - Revisionsbemærkning nr. 7			
	I forhold til administrationsaftaler vil der udover efterlevelse af retningslinjer være fokus på, at de anvendes løbende i forhold til de aftaler, der med fordel kan indgås med borgere/værger.			
Revisionsbe- mærkning	Det henstilles, at SOF sikrer, at forretningsgangen vedrørende beboermidler efterleves fuldt ud i alle relevante tilbud.			

Organisations- område	Forvaltningerne	Revisionsom- råde / -emne	Informationssikkerhed	Omtalt år
Reference	Brugerstyring og ledelsestilsyn med brugerautorisationer - Revisionsbemærkning nr. 8 (NY)			
Observationer og risici	<p>Det er i Københavns Kommune besluttet, at it-systemer med adgangsstyring, som håndterer person- eller værdi-oplysninger, skal integreres med kommunens til enhver tid anvendte brugerstyringsløsning til bestilling af autorisationer.</p> <p>Hvis integration til den gældende brugerstyringsløsning fravælges, skal fravalget dokumenteres og forelægges for ØKF, som efter koordinering med It-kredsen kan meddele dispensation herfra. Det sker ikke konsekvent i dag.</p> <p>Kommunen skal føre en ajourført fortegnelse over alle væsentlige informationsaktiver. I Københavns Kommune er fortegnelsen i FISKK og indeholder ca. 1.393 informationsaktiver/systemer, som kan være infrastrukturelementer, systemer m.v.</p> <p>Det skal aktivt sikres, at informationer er korrekt mærkede i forhold til det fastlagte dataklassifikationssystem med henblik på at leve op til gældende regler. Forvaltningerne oplyser, at der er stor usikkerhed omkring de registrerede oplysninger i FISKK, som systemejerne har til opgave at ajourføre.</p> <p>Forvaltningerne har opgjort, at 275 systemer ud af 901 potentielle systemer håndteres i kommunens brugerstyringsløsning (IGA). På nuværende tidspunkt er det oplyst, at det for 39 systemer ikke teknisk er muligt at anvende IGA.</p> <p>Systemer integreret i kommunens IGA-løsning indeles efter kritikalitet, hvor der for systemer med person- og værdioplysninger skal udføres manuelt tilsyn med, om tildelte autorisationer afspejler medarbejdernes arbejdsmæssige behov, minimum hvert år eller hvert andet år. Forvaltningerne har oplyst, at ledelsestilsyn ikke fuldt ud er udført i overensstemmelse med reglerne, og at udeståender er planlagt gennemført hurtigst muligt.</p> <p>For ca. 471 systemer med brugere eller som håndterer person- eller værdioplysninger er den valgte brugerstyringsløsning fravalgt eller ikke teknisk mulig. Det betyder som udgangspunkt, at der hver 6. måned manuelt skal foretages tilsyn med, om tildelte autorisationer afspejler medarbejdernes arbejdsmæssige behov. Ifølge forvaltningernes oplysninger foretages de halvårslige tilsyn med tildelte autorisationer kun i mindre grad.</p>			2023

Organisations- område	Forvaltningerne	Revisionsom- råde / -emne	Informationssikkerhed	
Reference	Brugerstyring og ledelsestilsyn med brugerautorisationer - Revisionsbemærkning nr. 8 (NY)			Omtalt år
	Der ses ikke at være taget stilling til, hvordan de væsentlige strategiske mål og forretningsmæssige gevinster, der sikres i IGA-løsningen, sikres for systemer uden for IGA-løsningen.			
Revisionsbe- mærkning	<p>Det henstilles, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ de ledelsestilsyn, som skal sikre, at de ansatte ikke har adgang til personoplysninger, hvor der ikke er et arbejdsbetinget behov, udføres i overensstemmelse med kommunens regler. Det gælder både de systemer, der er integreret i IGA-løsningen, og de systemer, der ligger uden for IGA-løsningen ▶ det aktivt sikres, at systemer er korrekt mærkede i forhold til det fastlagte dataklassifikationssystem i kommunens fortegnelse FISKK ▶ alle kommunens systemer med adgangsstyring og værdi- og personoplysninger, hvis det er teknisk muligt, integreres i kommunens IGA-løsning ▶ der tages stilling til hvordan de væsentlige strategiske mål og forretningsmæssige gevinster, der sikres i IGA-løsningen, sikres for de 587 systemer, som på nuværende tidspunkt ikke er i IGA-løsningen, og de 39 systemer, hvor det ikke teknisk er muligt at blive tilmeldt IGA-løsningen bør være særligt kritiske. <p>Det anbefales herudover, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ ledelsestilsynene for systemer integreret i kommunens IGA-løsning opstartes automatisk ▶ kommunens regler (governance) revurderes og beskrives i en fælles administrativ forretningsgang, hvor der fokuseres på at skabe gennemsigtighed i hvordan og hvilke strategiske mål og forretningsmæssige gevinster operationaliseres/sikres for fuldt ud at realisere målet om at reducere ressourceforbruget på området væsentligt og forbedre brugeroplevelsen for autorisationsansvarlige og ledere. 			

Organisations- område	KFF	Revisionsom- råde / -emne	Indtægter	
Reference	Erhvervslejemål KFF - Revisionsbemærkning nr. 9 (NY)			Omtalt år
Observationer og risici	<p>Revisionsbemærkning nr. 4 og 5 fra 2022 er lukket som selvstændige revisionsbemærkninger. De resterende udestående forhold er videreført i denne revisionsbemærkning.</p> <p>KFF har genforhandlet og indgået nye tilskudsaftaler i overensstemmelse med de gældende regler. Der rester to sager, som omhandler erhvervslejekontrakter, som endnu ikke er forhandlet endeligt på plads med foreningerne.</p> <p>KFF har desuden afsluttet arbejdet med at implementere reglerne i forretningscirkulæret for indtægter. Der udestår afklaring og berigtigelse af enkelte erhvervslejemål.</p>			2023

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Et lejemål er overdraget til Københavns Ejendomme, der er ved at udarbejde ny erhvervslejekontrakt ▶ To lejemål udløber i maj 2024 ▶ Tre erhvervslejemål er endnu uafklaret. <p>Ovenstående er en videreførelse af bemærkning nr. 4 tilskudsadministration og nr. 5 indtægter fra 2022.</p>	
<p>Revisionsbemærkning</p>	<p>Det henstilles, at</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ arbejdet afsluttes hurtigst muligt, så de indtægter, som kommunen er berettiget til, opkræves korrekt ▶ alle erhvervslejemål overdrages og administreres i ØKF i overensstemmelse med kommunens styrelsesvedtægt ▶ de bevillingsmæssige ændringer i forbindelse med arbejdet forelægges til politisk godkendelse. 	

3.4 Revisionsbemærkninger vedrørende områder, der er omfattet af statsrefusion

Organisations- område	Socialforvaltningen	Revisionsom- råde / -emne	Indtægter	Omtalt år
Reference	Egenbetaling - Revisionsbemærkning nr. 10 (NY)			Omtalt år
Observationer og risici	<p>Jf. serviceloven betaler beboere for ophold i boformer efter §§ 107-110. Videre fremgår det af betalingsbekendtgørelsen, at betaling for ophold i boformer efter § 107 sker af beboerens arbejdsindtægt, pension, kontanthjælp eller anden indtægt. Dog opkræves beboere, der ikke har en indtægt, ikke betaling for opholdet. Betalingen sker fra opholdets begyndelse. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde dispensere for betalingen i kortere tid.</p> <p>Kommunen kan først opkræve egenbetaling fra det tidspunkt, hvor borgeren får meddelt afgørelsen om det konkrete beløb, som borgeren skal betale. Det gælder, selvom det fremgår af betalingsbekendtgørelsen, at beboeren skal betale fra opholdstidspunktet, hvis det er et midlertidigt botilbud eller rådighedstidspunktet, hvis det er et længerevarende botilbud. Det gælder også, selvom kommunen ved bevillingen af botilbuddet oplyser, at der efterfølgende vil blive truffet afgørelse om egenbetalingen.</p> <p>SOF har efter afdækning oplyst, at ca. 80 borgere på Hjemløseenhedens botilbud efter servicelovens § 107 gennem flere år ikke er blevet opkrævet egenbetaling for ophold, idet SOF ikke har truffet afgørelse om størrelsen af egenbetaling og meddelt denne til borgeren, som det kræves i lovgivningen.</p> <p>SOF har efterfølgende foretaget en afdækning af lignende udfordringer på andre områder i forvaltningen, hvilket har afdækket en række forskellige udfordringer i opkrævningsprocessen på en række områder.</p> <p>Arbejdet har ført til fund af fejl og mangler og forventes i 2024 at føre til tilbagebetaling af op til 14 mio. kr. til borgere vedrørende historiske fejl.</p> <p>I forbindelse med revisionen af særligt dyre enkeltsager på børneområdet er det ligeledes konstateret, at der på udvalgte sager ikke er truffet afgørelse om egenbetaling ej heller opkrævet egenbetaling. Det kan have medført, at kommunen har hjemtaget for meget statsrefusion, som kan føre til tilbagebetaling af refusion.</p>			2023
Revisionsbe- mærkning	Vi henstiller, at SOF hurtigst muligt sikrer, at betalingsbekendtgørelsen efterleveres på alle områder, og at det sikres, at alle de indtægter, som kommunen er berettiget til, opkræves korrekt, samt at der hjemtages korrekt statsrefusion.			

3.5 Oversigt over revisionsbemærkninger fra 2022 og tidligere, der er afsluttet

Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet		Status
Nr. 4-5	<p>Tilskudsadministration og indtægter KFF - Revisionsbemærkning nr. 4-5</p> <p>Revisionsbemærkning nr. 4 og 5 er lukket som selvstændige revisionsbemærkninger. De resterende udestående forhold kan væsentligst henføres til erhvervslejemål er videreført i en ny revisionsbemærkning nr. 6.</p>	Lukket
Nr. 7	<p>Erhvervslejemål ØKF - Revisionsbemærkning nr. 7</p> <p>Københavns Kommune råder over en række ejendomme, som udlejes på markedsvilkår, herunder til markedsleje.</p> <p>ØKF har i 2021 igangsat "Markedslejeprojektet", som omfatter en gennemgang af 627 lejemål, og arbejdet forventes afsluttet ultimo 2023.</p> <p>Projektet er i al væsentlighed afsluttet. Der udestår færdigbehandling af 41 sager. Den samlede økonomiske effekt for KK af de udestående sager vurderes at være mindre væsentlig.</p> <p>Samlet set forventes projektet at genere ca. 20-23 mio. kr. årligt, efter fuld indfasning. ØKF har ansvaret for at implementere et drifts-setup, der fremover sikrer, at kommunen løbende oppebærer de indtægter, de er berettiget til vedrørende ejendomsudlejning.</p>	Lukket
Nr. 9	<p>Støtte til bil efter Serviceloven SOF - Revisionsbemærkning nr. 9</p> <p>Vi henstillede, at de nuværende forretningsgange revideres og udbygges således, at de i højere grad sikrer mod utilsigtede fejl og mangler i sagerne, og at forvaltningen sikrer, at den afdrags- og tilbagebetalingspligtige del af borgernes støtte til bil efter serviceloven er opgjort korrekt, og der foretages eventuel berigtigelse i igangværende sager.</p> <p>Forretningsgange er ændret, ligesom der er foretaget en gennemgang og berigtigelse af fejlbehæftede sager. SOF har ansvaret for, at de ændrede forretningsgange er implementeret og beskrevet.</p>	Lukket
Nr. 11	<p>Rengøringsområdet ØKF - Revisionsbemærkning nr. 11</p> <p>Vi henstillede, at økonomistyringen i KEID forbedres, og at der skabes gennemsigtighed i, hvorvidt der kan skabes balance mellem udgifter og indtægter inden for de politisk vedtagne økonomiske rammer. I 2023 generede Rengøring en underskud på 23 mio. kr. Fra 2024 er der via forhøjede timepriser skabt balance imellem udgifter og indtægter. ØKF har ansvaret for, at rengøringsområdet fremover er i økonomisk balance, og det er oplyst, at der i 2024 forventes et underskud på ca. 2 mio. kr.</p>	Lukket

4 Centrale forhold ved revisionen

Vi har identificeret følgende centrale forhold, der efter vores vurdering er mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for 2023:

- ▶ Sociale udgifter.

De centrale forhold ved revisionen er uændrede i forhold til sidste år.

I vores revisionspåtegning har vi i afsnittet om centrale forhold ved revisionen beskrevet, hvorfor hvert forhold anses som et af de forhold, der var mest betydelige ved revisionen, og hvordan forholdet blev behandlet ved revisionen, samt henvist til relevante noteoplysninger i regnskaberne.

4.1 Digital revision af det sociale område

Resultaterne af sagsgennemgangen for 2023 samt vurderingen af ledelsestilsyn og arbejds-gange vil blive indrapporteret i "den digitale revisionsmodel" hos STAR. Indrapporteringen sker i forlængelse af denne beretning og inden fristen den 15. august 2024. Indberetningen sker i samarbejde med kommunen for at sikre transparens og overblik både for os og de berørte områder i kommunen.

Der udarbejdes således ikke længere en selvstændig social revisionsberetning med ministerielle skemaer om sagsantal m.v.

4.2 Sociale udgifter

Ud fra vores professionelle vurdering er revisionen af området for de sociale udgifter med statsrefusion det revisionsområde med størst betydning for den finansielle revision, da der er betydelige udgifter på dette område, som refunderes af staten. Kommunen er ansvarlig for tilrettelæggelse af forretningsgange og interne kontroller, som sikrer korrekt sagsbehandling af borgernes rettigheder til sociale ydelser, herunder at der udbetales korrekte ydelser, som helt eller delvist kan refunderes af staten i henhold til gældende love og regler. Vi fokuserede på området, da reglerne på området er komplekse og kræver, at ledelsen i kommunen fastlægger retningslinjer for forretningsgange og sagsbehandling samt overvåger, at disse bliver fulgt.

Vores behandling i revisionen

Vores væsentligste revisionshandlinger vedrørende revision af sociale udgifter med statsrefusion har været:

- ▶ Vi har gennemgået og testet kommunens væsentligste forretningsgange og relevante interne kontroller på områder med statsrefusion på det sociale område.
- ▶ Særligt vedrørende ydelsesrefusion med og uden kommunal medfinansiering har vi kontrolleret, at noterne er udarbejdet i overensstemmelse med bogføringen og afregningerne fra it-systemet "Ydelsesrefusion".
- ▶ Vi har gennemført revision af et antal personsager til afdækning af, om der sker en korrekt udbetaling af sociale ydelser med refusion. Vi har udført vores handlinger i henhold til bekendtgørelse nr. 1265 af 9. september 2022 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social-, Bolig- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Børne- og Undervisningsministeriets og Indenrigs- og Sundhedsministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen).
- ▶ Vi har revideret statsrefusionskemaet for 2023.

- ▶ Vi har revideret "opgørelse af refusion" på side 222-224 i "*Københavns Kommunes Regnskab 2023 / Bevillingsregnskab og obligatoriske oversigter*" i overensstemmelse med revisionsbekendtgørelsen.

Udbetalinger igennem sociale udbetalingsystemer

Vi har gennemgået kommunens nøglekontroller i forhold til udbetalinger igennem de sociale udbetalingsystemer. Bemyndigede medarbejdere kan - lig tidligere år - foretage sociale udbetalinger igennem systemer uden anden-godkendelse på udbetalingstidspunktet. Kommunen oplyser, at man som kompenserende kontrol bl.a. har implementeret følgende:

- ▶ Alle udbetalinger igennem systemerne skal knyttes op på et CPR-nummer, og medarbejdere kan ikke foretage udbetalinger til eget CPR-nummer.
- ▶ Der foretages særskilt tilsyn med udbetalinger, som ikke sker til NemKonto ("alternativ modtager").
- ▶ Der udføres i henhold til lovgivningen både et fagligt og økonomisk tilsyn med det sociale område, hvilket er en afgørende kontrol for kvalitetssikringen af de sociale udbetalinger og statsrefusion.

Vi har i forbindelse med revisionen ikke konstateret forhold, der giver anledning til mistanke om tilsigtede eller utilsigtede fejl, mangler eller uregelmæssigheder som følge af ovenstående forhold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at "opgørelse af refusion" på side 222-224 i "*Københavns Kommunes Regnskab 2023 / Bevillingsregnskab og obligatoriske oversigter*" i alle væsentlige henseender er rigtig, det vil sige udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om statsrefusion og tilskud samt regnskabsafklæggelse og revision på visse områder inden for Social-, Bolig- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Børne- og Undervisningsministeriets og Indenrigs- og Sundhedsministeriets ressortområder.

Resultatet af vores revision er afrapporteret til kommunen og indrapporteret til STAR's digitale revisionsmodel. Revisionen har alene vist enkeltstående fejl og mangler og har således ikke givet anledning til væsentlige revisionsbemærkninger.

5 Redegørelse for den øvrige revision

Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision samt standarderne for offentlig revision. Revisionens formål og omfang samt ansvaret for regnskabsafklæggelsen er omtalt i vores revisionsberetning nr. 1 af 23. januar 2024.

5.1 Risikovurdering

Med henblik på at opdatere vores forståelse af og kendskab til kommunen og dens omgivelser samt vurdere risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet har vi med den daglige ledelse drøftet risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet og de af ledelsen iværksatte tiltag til styring heraf, herunder med henblik på at forebygge, opdage og korrigerer fejl.

Vi har i den forbindelse vurderet de overordnede kontroller og kontrollerne inden for udvalgte væsentlige regnskabsområder.

På baggrund af risikovurderingen og vurderingen af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet har vi fastlagt den overordnede revisionsplan for 2023.

Vi har udarbejdet revisionsplanen med henblik på at reducere risikoen for, at vi ikke identificere væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, til et acceptabelt lavt niveau.

Ved revisionen er væsentlighedsniveauet fastsat til ca. 2 % af kommunens udgifter, svarende til 800 mio. kr.

Alle fejl, konstateret under revisionen, oplyses til ledelsen. Ikke-korrigeret fejlinformation rapporteres i afsnit 6.1 ud fra nedenstående beløbsgrænser:

- ▶ Ikke-korrigeret fejlinformation med driftseffekt rapporteres, hvis over 25 mio. kr.
- ▶ Øvrige ikke-korrigerede fejlinformationer rapporteres, hvis over 40 mio. kr.

Med henblik på at udføre en effektiv revision har vi valgt at basere vores revision af købsfaktura-, løn- og det socialeudbetalingsområde samt tilhørende balanceposter på systembaseret revision, hvor vi har vurderet de af ledelsen etablerede registreringsystemer og forretningsgange samt ved stikprøver testet de interne kontroller.

For øvrige områder har vi foretaget substansbaseret revision, hvor vi ved stikprøver har testet poster i resultatopgørelse, balancens aktiver og passiver, noter og andre krævede oplysninger m.v. til ekstern og anden dokumentation samt udført substansanalytisk revision. Ved substansanalytisk revision foretages en vurdering af udvalgte regnskabsposter gennem analyse af forventelige sammenhænge mellem både finansielle og ikke-finansielle oplysninger.

Der har ikke været ændringer i revisionsstrategien i forhold til 2022.

Revisionen er udført i perioden 1. august 2023 - 31. maj 2024.

5.2 Intern revision

Revisionen af årsregnskabet varetages af EY med bistand fra Intern Revision. Det er EY, som har det fulde ansvar for udførelsen af revisionen af årsrapporten, og vi udfører derfor review af det arbejde, som Intern Revision udfører.

I forbindelse med vores planlægning har vi blandt andet vurderet Intern Revisions ressourcer, kompetence og uafhængighed i forhold til udførelse af revisionsopgaven. Vi har vurderet, at kvaliteten af Intern Revisions arbejder er på et sådant niveau, at vi kan basere vores overordnede konklusion på de af Intern Revision udtrykte delkonklusioner for de områder, som Intern Revision har revideret.

Intern Revision har i 2023 væsentligst bistået os med revisionen af løn, omkostninger, indtægter, balancen samt forvaltnings- og juridisk-kritisk revision. Vi vurderer, at samarbejdet med Intern Revision i høj grad understøtter en høj kvalitet i revisionsindsatsen. Dette relaterer sig både til den revisionsmæssige risikovurderingsproces, arbejdets udførelse, og sikring af rette tyngde i revisionen og rapporteringen.

5.3 Risiko for besvigelser

Vi har planlagt og udført vores revision for at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation som følge af besvigelser eller fejl.

Vi har ikke under vores revision konstateret forhold, der kunne indikere eller vække mistanke om besvigelser af betydning for informationerne i årsregnskabet.

Den administrerende direktør (i Økonomiforvaltningen) og økonomidirektøren (i Økonomiforvaltningen) har oplyst, at kommunens forretningsgange og interne kontroller inden for de væsentlige områder efter deres opfattelse anses for dækkende og velfungerende til imødegåelse af risikoen for besvigelser, herunder at der eksisterer passende funktionsadskillelse.

Den administrerende direktør (i Økonomiforvaltningen) og økonomidirektøren (i Økonomiforvaltningen) har endvidere oplyst, at man ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser.

Vi er ikke i forbindelse med vores revision blevet bekendt med overtrædelser af regnskabslovgivningen eller anden lovgivning, der kan have væsentlig indvirkning på årsregnskabet.

5.4 Tidsmæssig placering af revisionen

Revisionen gennemføres dels i løbet af året og dels i forbindelse med regnskabsafslutningen.

Revisionen af årsregnskabet 2023 har været planlagt således:

Beskrivelse	Måned
Indledende revisionsplanlægning	Forår 2023 (tiltrædelse)
Detaljeret revisionsplanlægning	August 2023
Løbende revision (forretningsgange m.v.)	Oktober/november 2023
Afrapportering, løbende revision	December 2023
Statusrevision	April/maj 2024
Årsregnskab gennemgået	Maj 2024
Afrapportering revision (statusnotat), deltagelse i direktionsmøder, samt møde i revisionsudvalget, hvor statusnotat er gennemgået	Maj/juni 2024
Revisionsberetninger endelige	Juni 2024
Deltagelse i ØU-møde, hvor årsregnskab/revisionsberetning behandles	Oktober 2024

6 Ikke-korrigerede fejlinformation

6.1 Ikke-korrigeret fejlinformation

I henhold til internationale revisionsstandarder skal vi informere om forhold, som ikke er korrigeret i det foreliggende årsregnskab.

Som omtalt i revisionsbemærkning nr. 4 er det konstateret, at regnskabsposterne "Grunde og bygninger til videresalg" og "Egenkapital" er undervurderet med 89 mio. kr.

Forholdet er alene af regnskabsmæssig karakter og har ikke effekt på kommunens reelle økonomi eller likviditet.

Ledelsen har erklæret sig enige i, at fejlen vedrørende grunde og bygninger til videresalg ikke er væsentlig for den samlede vurdering af årsrapporten.

Foruden dette forhold er der ikke konstateret ikke-korrigeret fejlinformation i regnskabet.

7 Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Som revisor for kommunen skal vi udføre revisionen i overensstemmelse med standarder for offentlig revision.

Det betyder, at vi i tilknytning til vores revision af årsregnskabet gennemfører juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision.

I forbindelse med vores **juridisk-kritiske revision** skal vi efterprøve, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabet, er i overensstemmelse med bevillinger, love, aftaler m.v.

Vi skal opnå høj grad af sikkerhed for, at der for det undersøgende plantema ikke forekommer væsentlige uopdagede lovovertrædelser eller regelbrud. Revisionen foretages med udgangspunkt i konkrete systemer og processer.

Vi skal gennemføre **forvaltningsrevision** af relevante plantemaer med henblik på at afdække et eller flere elementer af sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

Vi skal opnå høj grad af sikkerhed for, om det undersøgende plantema lever op til kriterierne for god offentlig økonomistyring og forvaltning. Revisionen foretages med udgangspunkt i konkrete systemer og processer.

Mindst et plantema skal gennemgås hvert år, og alle plantemaer skal berøres over en periode på maksimalt 5 år. Der henvises til rotationsplan jf. **bilag 3**.

Derudover foretager vi en overordnet vurdering af kommunens økonomi, lånoptagelse m.v.

7.1 Kommunens økonomi

7.1.1 Økonomistyring og bevillingskontrol

Vi har foretaget gennemgang og test af, hvorvidt de udmeldte regler for budgetopfølgning er overholdt, at der anvendes hensigtsmæssige skabeloner, som sikrer, at det materiale, som forvaltningerne anvender i forbindelse med budgetopfølgningen, giver en ensartet løbende budgetopfølgning: Endvidere at der er indhentet de nødvendige tillægsbevillinger, og at der i forbindelse med regnskabsafslutningen er afgivet tilstrækkelige regnskabsforklaringer, hvor der er konstateret væsentlige afvigelser i forhold til budgettet.

Herudover har vi foretaget en overordnet vurdering af kommunens økonomi, blandt andet ved vurdering af:

- ▶ Kommunens realiserede forbrug i forhold til det korrigerede budget udgør et mindreforbrug på 343 mio. kr., svarende til 0,8 %.
- ▶ Kommunens serviceramme for 2023 er overholdt. Servicerammen udgjorde i alt 30.142 mio. kr., hvoraf kommunen har afholdt udgifter for 30.105 mio. kr. Der har således været et mindreforbrug på 37 mio. kr.
- ▶ Kassebeholdningen, målt i forhold til kassekreditreglen som 365-dages gennemsnittet, er faldet med 1,9 mia. kr. fra 17,9 mia. kr. ultimo 2022 til 15 mia. kr. ultimo 2023.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at Københavns Kommune fører en betryggende økonomistyring, der skal sikre den overordnede budgetoverholdelse.

Det er vores vurdering, at Københavns Kommune er meget opmærksomme på behovet for, at driften skal generere et økonomisk råderum til afdrag på lån og til ikke-låneberettigede anlæg, og at kommunen har en god likviditet.

7.1.2 Lånoptagelse

Vi har gennemgået kommunens procedure for lånoptagelse og lånerammeopgørelse for bl.a. at påse, at denne følger Indenrigs- og Sundhedsministeriets regler på området.

Endvidere har vi påset, at den udarbejdede opgørelse over lånerammen kun indeholder kategorier af udgifter og beløbsstørrelser, som kan medtages, jf. lånebekendtgørelsen med tilhørende fortolkninger.

Konklusion

Kommunens lånerammeberegning og lånoptagelse er i al væsentlighed i overensstemmelse med gældende regler.

7.2 Temabaseret forvaltnings-/juridisk-kritisk revision

Intern Revision har i forlængelse af tidligere år foretaget dyberegående forvaltningsrevision inden for nedenstående områder.

De forvaltninger som har været omfattet af gennemgang, fremgår først i overskrifterne.

7.2.1 TVÆR - Økonomistyring særbevillinger

Særbevillinger gives til konkrete politiske ønsker eller specifikke udfordringer. Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om kommunens bevillingsregler er hensigtsmæssige og betryggende, samt om de efterleves i praksis.

Som reglerne vedrørende særbevillinger er formuleret i dag, skal ØU/BR's godkendelse indhentes ved ændringer i forudsætningerne og den forudsatte aktivitet for hvert budgetnotat.

Forvaltningernes praksis har i flere år været, at særbevillinger, som under budgetforhandlingerne gives til konkrete politiske ønsker eller specifikke udfordringer, har indgået i forvaltningens samlede ramme og bevillingsstyring.

Forvaltningerne har i de fleste tilfælde ikke tilrettelagt en økonomistyring, der gør dem i stand til at redegøre for/løbende overvåge, om midlerne, der er afsat til specifikke formål, er anvendt i overensstemmelse med de forudsætninger, der lægges til grund i de gennemgåede budgetnotater. Det er således kun i få tilfælde muligt at følge pengene.

Det vurderes ikke at være hensigtsmæssigt, at foretage særskilt regnskabsmæssig registrering af de enkelte særbevillinger, i alle tilfælde. Derfor anbefales, at reglerne ændres således, at der i forbindelse med vedtagelsen af de enkelte særbevillinger samtidigt tages stilling til, hvorvidt eventuelt mindreforbrug kan anvendes:

- ▶ indenfor forvaltningens ramme,
- ▶ til et andet konkret politisk besluttet formål

eller om overskydende midler skal tilbageføres til kassen til fornyet politisk prioritering i budget eller overførselssag.

Aktivitetsniveauet har i flere tilfælde været lavere, eller forudsætningerne har ændret sig, i forhold til det i budgetnotaterne anførte. ØU/BR's godkendelse har ikke været indhentet ved ændringer i forudsætningerne og den forudsatte aktivitet, hvor det har været nødvendigt. Dette begrænser politikernes muligheder for løbende at vurdere bevillingsbehovet og prioritere på et oplyst grundlag.

Gennemgangen viser dog, at der er en vis sammenhæng mellem de gennemførte aktiviteter og de formål, der er anført i budgetnotaterne.

Det henstilles, at forvaltningerne fremover sikrer, at der følges op på eksekveringen af den forudsatte aktivitet, der ligger til grund for særbevillingerne. Desuden skal det sikres, at der løbende følges op på de forudsætninger, der ligger til grund for særbevillinger. ØU/BR's godkendelse skal indhentes ved ændringer i forudsætningerne og den forudsatte aktivitet.

7.2.2 ØKF - Økonomistyring i Koncern IT

Koncern IT (KIT) har de senere år arbejdet med at skabe øget transparens i priserne overfor organisationens kunder. En vigtig del af dette arbejde er at sammenligne omkostningsniveauet for KIT's services med niveauet i markedet og dermed skabe grundlaget for at sikre, at KIT's omkostninger til de enkelte services er konkurrencedygtige og afprøves mod markedet.

Gennemgangen har vist, at der er en væsentlig forbedring i gennemsigtigheden og transparensen i KIT's økonomistyring, og modenhedsniveauet er øget markant de senere år. Omkostningerne er specificeret på services, og det er muligt at synliggøre, hvilke services, der er benchmarket i forhold til markedet eller konkurrenceudsat i form af kontrakter/indkøbsaftaler, og hvilke services, der ikke er.

En ekstern leverandør har gennemført benchmark af 29 % af KIT's omkostninger. For disse omkostninger ligger KIT 4 % under markedet. Modellens usikkerhed på +/-5 %.

42 % af KIT's omkostninger konkurrenceudsættes løbende via kontrakter/indkøbsaftaler/serviceaftaler.

KIT's årlige omkostningsbase er opgjort til ca. 644 mio. kr., og det er nu muligt at vurdere omkostningsniveauet i forhold til markedet vedrørende 71 % af omkostningerne svarende til ca. 457 mio. kr.

Af de resterende 29 % af omkostningerne, svarende til ca. 187 mio. kr., udgør salg af timer til forvaltninger og projekter m.v. 14 % svarende til ca. 92 mio. kr.

Der resterer herefter ca. 15 %, svarende til ca. 95 mio. kr., som ikke er konkurrenceudsat eller afprøvet mod markedet. Disse 95 mio. kr. er væsentligst omkostninger vedrørende udvikling og vedligehold, applikationsdrift, it-sikkerhed, porteføljestyling og governance, samt strategi, analyse og ledelsesstøtte.

Vi anbefaler, at KIT arbejder videre med de resterende ca. 95 mio. kr., som der bruges årligt, i forhold til muligheden for at måle omkostningerne mod markedet eller anden omkostningseffektivitetsmåling.

Skal PowerBi-modellen fungere som et aktivt styringsværktøj, skal data i modellen opdateres oftere, ligesom fordelingsnøgler skal vedligeholdes løbende. Herudover bør modellen implementeres helt ved, at koblingen til prissætning/finansiering færdiggøres.

Vi anbefaler desuden, at KIT arbejder videre med anbefalinger fra den eksterne leverandør, der har foretaget benchmark af 29 % af omkostningerne.

7.2.3 ØKF - It-anskaffelsesprocessen

It-anskaffelsesprocessen består af fire delprocesser:

1. Behovsafklaring
2. Analyse og planlægning
3. Gennemførelse
4. Afslutning.

De fire delprocesser dækker over 13 aktiviteter, som forvaltningerne skal igennem før afslutning og idriftsættelse.

Aktiviteterne er i vid udstrækning fornuftige tiltag, som forvaltningerne kan og bør forholde sig til.

Den samlede proces er væsentligst et compliancetjek, som medvirker til, at Koncern IT (KIT) kan foretage en indledende anskaffelsesvurdering, en efterfølgende sikkerhedsvurdering og endelig, udstede en ibrugtagningstilladelse.

Anskaffelsesvurderingen ender typisk ud i flere afklaringspunkter, som forvaltningerne bør iagttage i det videre arbejde, for at få en sikkerhedsvurdering og ibrugtagningstilladelse.

Det er vigtigt, at vi beskytter vores data og systemer i Københavns Kommune. Derfor skal alle it-systemer overholde de gældende retningslinjer og principper indenfor informationssikkerhed og databeskyttelse, herunder fortrolighed, integritet og tilgængelighed. Det anskaffede it-system skal derfor sikkerhedsvurderes forud for idriftsættelse. Sikkerhedsvurderingen foretages af KIT i samarbejde med den anskaffende forvaltnings digitaliseringskontor og ender typisk ud i en ibrugtagningstilladelse med handlingsplan.

Modsat anskaffelsesvurderingen, som er før anskaffelsen, er sikkerhedsvurderingen efter anskaffelsen og indeholder aktiviteterne "Review" og indgåelse af kontrakt med leverandøren samt klargøring af den dokumentation, der ligger grund for sikkerhedsvurderingen.

Det er vores opfattelse, at anskaffelsesprocessen er omfattende med mange lag, uhensigtsmæssigt tilrettelagt og dermed unødigt ressourcekrævende.

Det er vores vurdering, at der i relation til en it-anskaffelse, generelt er tre sikringsniveauer, der bør håndteres af ØKF/KIT:

- ▶ Beskyttelse af kommunens infrastruktur
- ▶ Sikkerheden i det konkrete system eller applikation
- ▶ Compliance i forhold til at overholde interne regler, som sikrer passende sikkerhedsniveau.

Det er vores opfattelse, at forvaltningerne bør kunne vælge anskaffelsesvurderingen til og fra, hvis de på baggrund af en vurdering af væsentlighed og risiko selv er i stand til at foretage vurderingen.

Anskaffelsesprocessen er et forudgående compliancetjek i forhold til love, regler og retningslinjer, som forvaltningerne selv er ansvarlige for at efterleve. Det anbefales derfor, at anskaffelsesvurderingen som et obligatorisk krav afskaffes.

Det anbefales desuden, at sikkerhedsvurderingen afløses af en risikovurdering/ibrugtagningstilladelse, der udelukkende fokuserer på de tre sikrings-områder, som økonomiudvalget/økonomiforvaltningen er ansvarlige for. I risikovurderingen bør systemet og leverandøren indgå, og der bør ligeledes være taget stilling til, hvilke minimumskrav der skal være opfyldt for at sikre et passende sikkerhedsniveau i Københavns Kommune. Det bør vurderes, på hvilket tidspunkt i anskaffelsesprocessen risikovurderingerne mest hensigtsmæssigt bør foretages.

Endelig bør KIT, som det allerede fremgår af cirkulæret, sikre, at der er udarbejdet de nødvendige retningslinjer, vejledninger og skabeloner, som skal sikre, at forvaltningerne kan løfte deres opgaver i anskaffelsesprocessen hensigtsmæssigt og betryggende. KIT bør herudover rådgive og udbyde kurser i anvendelsen af materialet.

Det er vores vurdering, at en ændring af anskaffelsesprocessen vil medføre en mere transparent og effektiv proces, som både vil kunne højne kvaliteten og effektivisere processen væsentligt.

7.2.4 TVÆR - Resultatløn og engangstillæg

Mangel på arbejdskraft kan gøre det vanskeligt for Københavns Kommune at levere velfærd af høj kvalitet til kommunens borgere. Økonomiforvaltningen (ØKF) udarbejdede derfor i 2022

for første gang en personale-politisk redegørelse, der blev forelagt økonomiudvalget den 14. juni 2022.

I kommunens personalepolitiske redegørelse 2022 var anbefalingerne vedrørende lønforhold, at:

- ▶ prioritere lokale lønmidler strategisk i retning af de velfærdsområder, som er præget af størst arbejdskraftmangel, og hvor Københavns Kommune ikke allerede er lønførende, samt
- ▶ udarbejde løn-benchmark og lønanalyser, som kan danne grundlag for en styrket prioritering af lokale lønmidler.

En opgørelse viser, at forvaltningerne i 2022 har udbetalt samlet 166 mio.kr., heraf 11 mio. kr. i henhold til resultatlønskontrakter og 155 mio. kr. i engangstillæg. Af de udbetalte engangstillæg kan 64 mio. kr. henføres til udmøntede puljemidler fra budget 2022. Der gennemføres i 2024 en evaluering af effekten af de udmøntede puljemidler fra budget 2022.

Udover puljemidlerne er der således udbetalt 102 mio. kr. i resultatløn og engangstillæg.

Resultatløn bundet op på resultatlønskontrakter er faldende, og der er i 2022 udbetalt ca. 11 mio. kr. Det er væsentligst ØKF og BIF, der anvender ordningen. Resultatløn udbetales, når betingelserne i en resultatlønskontrakt er opfyldt.

Engangstillæg er således en mere subjektiv vurdering i forhold til de mere objektive kriterier, der indgår i en resultatlønskontrakt. Det kan være en medvirkende årsag til, at der i langt højere grad udbetales engangstillæg frem for resultatløn.

En topliste over størrelsen af udbetalte engangsbeløb på 40.000 kr. eller derover viser, at modtagerne hovedsageligt tilhører ledelsesniveauet i forvaltningerne. Dette er også gældende vedrørende personer med resultatløns kontrakter, som typisk aftales med ledelsespersoner.

Det anbefales, at der tages stilling til, om:

- ▶ det er frivilligt, hvorvidt der skal anvendes resultatlønsaftaler eller bonuslignende engangstillæg, når der anvendes resultatløn til ledelsespersoner
- ▶ der samtidig med en evaluering af effekten af de udmøntede puljemidler fra budget 2022 bør foretages en evaluering af effekten af den samlede udbetaling af resultatløn/engangstillæg.

I forlængelse af ovenstående anbefales, at der tilrettelægges processer for indberetning og udbetaling i lønssystemet, der sikrer en datakvalitet, der giver bedre mulighed for at evaluere effekten af udbetalt resultatløn og engangstillæg.

7.2.5 KFF - Regnskabsbilag, forretningsgange og interne kontroller

Vi har som det første haft fokus på, hvorvidt forvaltningens indsats i de senere år, rettet mod fyldestgørende og tilstrækkelig dokumentation for de regnskabsmæssige registreringer, har virket.

Vores gennemgang af udvalgte regnskabsbilag vedrørende særlige betalingstyper for regnskabsår 2022 viser mange ufuldstændige bilag. I samarbejde med forvaltningen har vi i flere tilfælde kunne indhente den manglende dokumentation efterfølgende. Men der er stadig afholdt udgifter, hvor vi på det foreliggende grundlag ikke kan være sikre på, at der er tale om en kommunal udgift. Desuden har vi konstateret flere fejludbetalinger i forbindelse med refusion af medarbejderudlæg.

Det bemærkes, at manglende dokumentation øger risikoen for, at uregelmæssigheder kan holdes skjult.

For det andet har vi haft fokus på særlige typer af udgifter. I forbindelse med revisionen i 2022 konstaterede revisionen udgifter, som på det foreliggende grundlag umiddelbart blev vurderet atypiske i forhold til at være kommunalt formål/anliggende.

Vi har ved vores gennemgang af de udvalgte regnskabsbilag konstateret mange bilag, hvor der efter vores vurdering er væsentlig tvivl, om udgiften har et kommunalt formål, eller om der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af offentlige midler, eller om den afholdte udgift er inden for kommunens regler. Vi skal gøre opmærksom på, at manglende og eller uklare regler gør kontrollen vanskelig og mere subjektiv.

Der har ikke tidligere været et forvaltningsspecifikt regelsæt, og der har ikke været en central kontrol i KFF rettet mod, hvorvidt kommunens generelle regler m.v. er efterlevet. Det har været op til de enkelte budgetansvarlige ledere at vurdere, om udgifterne var inden for rammerne og reglerne for, hvad bevillingerne kunne anvendes til. Ingen overvågede eller førte tilsyn med dette.

KFF har besluttet at ændre praksis samt præcisere og stramme op på reglerne vedrørende visse typer af udgifter (primært udgifter vedrørende personale, transport, bespisning, gaver m.m.) i et forvaltningsspecifikt regelsæt.

Tydelige regler og retningslinjer er det bedste værn mod både utilsigtede og tilsigtede fejl og mangler og sikrer både forvaltning og medarbejdere mod uberettiget mistanke og kritik.

KFF har desuden besluttet at implementere en central kontrol rettet mod atypiske udgifter med eskalation til højere ledelsesniveau.

For det tredje har vi ved gennemgangen haft fokus på væsentlige regnskabsmæssige fejl og mangler. Der er konstateret flere væsentlige forhold i KFF's regnskabsføring, som forvaltningen bør indarbejde i en handleplan for at sikre, at gældende regler og retningslinjer efterleves.

7.2.6 SOF - BPA ordninger

Borgere med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og som har massivt behov for støtte til almindelige dagligdags funktioner, herunder hjælp til personlig pleje, praktiske opgaver, ledsagelse og overvågning, kan tilbydes ydelsen borgerstyret personlig assistance (BPA).

Københavns Kommune har 80 borgere, der er bevilget en BPA-ordning. Udgifterne til borgerstyret personlig assistance udgør årligt samlet ca. 135 mio. kr.

SOF har udarbejdet forretningsgange på området, som er ajourførte og på de fleste områder vurderes at være dækkende. Vi anbefaler, at forretningsgangen/processen for økonomifølgning rettet mod de foreninger/private virksomheder, der er arbejdsgivere, suppleres med hvilke handlinger, der skal foretages, hvis der konstateres afvigelser ved den årlige gennemgang af regnskabet.

Ligeledes bør beskrivelsen af SOF's tilsyns- og kontrolmuligheder i forbindelse med den årlige opfølgning på økonomi og regnskab udbygges, så det fremgår, hvordan der kan følges op på f.eks. vikarudgifter, sygefravær m.v.

SOF kan overveje at udarbejde en BPA brugerhåndbog. BPA brugerhåndbogen kan f.eks. indeholde beskrivelser af borgers rettigheder i forbindelse med BPA-ordning samt borgers pligter, bl.a. varetagelse af arbejdsleder-opgaverne-/rollen.

Gennemgangen har vist, at SOF:

- ▶ bevilger nye ordninger på et betryggende, dokumenteret grundlag
- ▶ ikke fører tilstrækkeligt tilsyn med, at ordningen fungerer efter hensigten

- ▶ generelt fører de økonomiske tilsyn lang tid efter, at regnskabsåret er afsluttet
- ▶ ikke foretager tilstrækkelig opfølgning, hvis der konstateres et meget højt sygefravær blandt hjælperne, hvilket er tilfældet i to sager.

7.3 Øvrig lovgivning m.v.

7.3.1 Revision af kommunale museer

Ifølge vores revision af kommunale museer er følgende foretaget:

Thorvaldsens Museum

- ▶ Samlingsrevision er udført den 18. januar 2024. Ingen bemærkninger.

Københavns Museum

- ▶ Samlingsrevision er udført den 18. januar 2024. Ingen bemærkninger.

8 Revision af forretningsgange og interne kontroller m.v.

Revisionen af forretningsgange og interne kontroller har til formål at undersøge og vurdere, om kommunens rapporteringssystemer, forretningsgange og interne kontroller fungerer forsvarligt.

Formålet er at påse, hvorvidt der forefindes korrekte, valide og rettidige regnskabsregistreringer som grundlag for regnskabsaflæggelsen.

Revisionen har været rettet mod forretningsgange og interne kontroller, hvor der er en risiko for væsentlige fejl og mangler i årsregnskabet.

I det følgende har vi omtalt forhold, som, vi vurderer, bør komme til kommunalbestyrelsens kendskab.

8.1 Interne kontroller

Vi har efterprøvet, hvorvidt de interne kontroller er designet og implementeret samt stikprøvevist testet, om de udføres og dokumenteres tilfredsstillende. Vores revision er udført ved interviews samt ved gennemgang af dokumentation for de udførte kontroller i henhold til kommunens principper for økonomistyring og bilag.

8.1.1 Ledelsestilsyn

Økonomiudvalget besluttede i 2016 at anmode revisionen om fremover i forbindelse med årsregnskabet proaktivt at rapportere til økonomiudvalget på baggrund af dialog med forvaltningerne om, hvorvidt ledelsestilsynet er betryggende.

I forretningscirkulære - Ledelsestilsyn m.v. - stilles der krav om, at der foretages ledelsestilsyn ud fra en risikobaseret tilgang, og at ledelsestilsynet dokumenteres.

Det påhviler således ledelsen at tilrettelægge kontrolsystemer og forretningsgange, der er betryggende efter organisationens, forvaltningens og enhedens forhold. Dette indebærer, at det overordnede kontrolmiljø og de organisatoriske rammer understøtter et velfungerende ledelses- og kontrolsystem, og at der på de enkelte aktivitetsområder er beskrevet og implementeret interne kontroller, som reducerer risikoen for væsentlige fejl og mangler i kommunens administration til et acceptabelt niveau. Områder, hvor besvigelserisikoen er væsentlig, skal

ligeledes identificeres. Der skal være etableret forretningsgangsbeskrivelser og interne kontroller inden for de væsentligste områder, som anses for dækkende til imødegåelse af risikoen for besvigelser.

Intern Revision har foretaget en opfølgning på forvaltningernes arbejde med handleplaner for 2022 og en vurdering af forvaltningernes handleplaner for 2023. Formålet er at vurdere, hvorvidt ledelsen i tilstrækkelig grad har identificeret de væsentlige risikoområder og har tilrettelagt kontrolsystemer og forretningsgange, der er betryggende efter organisationens, forvaltningens og enhedens forhold.

Det er vores vurdering, at forvaltningernes handleplaner for 2022 er igangsat som planlagt, og at handleplanerne for 2023, såfremt de gennemføres som planlagt, fremadrettet vil kunne medvirke til at håndtere de væsentlige risikoområder hensigtsmæssigt og betryggende i kontrolmæssig henseende.

Det bemærkes, at såfremt der er områder, som ikke bliver gennemført i overensstemmelse med handleplanerne, kan der være risiko for, at disse ikke administreres hensigtsmæssigt og betryggende.

8.1.2 Lønudgifter

Revisionen har omfattet:

Revision af de interne forretningsgange og kontroller

- ▶ Revisionen har omfattet vurdering og test af de tilrettelagte kontroller på lønområdet, både automatiske applikationskontroller samt manuelle kontroller.

Sagsbehandling samt lønudbetaling

- ▶ Fra lønsystemet er udvalgt et antal lønsager for tjenestemænd, funktionærer, tjenestemandspensioner og timelønnede inden for kommunens forskellige forvaltningsområder. For de udvalgte personer er der detaljeret gennemgået og sammenholdt de udbetalte lønninger, tillæg, diæter og reguleringer m.v. med lønkontoets sagsakter og det fra KL modtagne kontrolmateriale i form af lønoverenskomster, lønoversigter og cirkulæreskrivelser angående konkrete afgørelser m.m.

Kontrol og revision af de generelle sikkerhedsprocedurer

- ▶ Ifølge aftale har vi foretaget gennemgang af særligt udvalgte personer til sikring af korrekt aflønning til denne personkreds.

Gennemgangen for 2023 har ikke givet anledning til kritiske bemærkninger.

Der er rapporteret 1 observation til ledelsen, som anses for væsentlig, uden at give anledning til bemærkning. En risiko anses for væsentlig, såfremt der er en middel grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en vis effekt og/eller har en vis udbredelse uden at være væsentligt for årsregnskabet.

Observationen kan henføres til:

- ▶ Fejl og mangler i enkeltager vedrørende lønninger og vederlag.

8.1.3 Omkostningsdisponering og udbetalinger

Revisionen har omfattet en vurdering af de tilrettelagte kontroller vedrørende omkostningsdisponering og anvendelse af betalingssystemer.

Vi har foretaget test af kommunens interne kontroller vedrørende godkendelser i kvantum og har herudover, via udtræk fra kvantum, foretaget en analyse af den indbyggede funktionsadskillelse via de roller og autorisationer, der er tildelt de enkelte medarbejdere.

Pengeoverførsler gennem udbetalingsystemer indebærer en iboende risiko for besvigelser, idet medarbejdere med adgang til systemet kan oprette og ændre pengestrømme med personlig vinding for øje.

Til imødegåelse heraf etableres der et betryggende kontrolmiljø, som sikrer kontrol af oprettelse/ændring af betalings- og/eller ydelsesmodtager (legalitetskontrol).

Bemyndigede medarbejdere har, i henhold til principper for økonomistyring, rettigheder til at foretage udbetalinger i økonomisystemet under en fastsat beløbsgrænse på 10 t.kr. uden anden-godkendelse.

Ledelsen er bekendt med, at dette medfører en risiko for, at tilsigtede og utilsigtede fejl, mangler eller uregelmæssigheder kan opstå og forblive uopdagede. Ledelsen oplyser, at man har løbende fokus på, at de implementerede kompenserende og opdagende kontroller, er passende ud fra en løbende afvejning af risiko og væsentlighed. Dette for at sikre, at de administrative ressourcer hertil står mål med risikoen for fejl.

Ledelsen har ansvaret for tilrettelæggelsen af hensigtsmæssige og betryggende legalitetskontroller.

Gennemgangen for 2023 har givet anledning til 1 kritisk bemærkning. Der henvises til afsnit 3, bemærkning nr. 1.

Der er endvidere rapporteret 3 observationer til ledelsen, som anses for væsentlige, uden at give anledning til bemærkning. En risiko anses for væsentlig, såfremt der er en middel grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en vis effekt og/eller har en vis udbredelse uden at være væsentligt for regnskabet.

Observationerne kan henføres til:

- ▶ Funktionsadskillelseskonflikter i kvantum
- ▶ Den udførte stikprøvekontrol af bilag, som foretages i KS
- ▶ Manglende rettidig betaling af leverandørfakturaer

Elektroniske betalingssystemer

Vi har foretaget revision af de elektroniske betalingssystemer. Vi har i denne forbindelse blandt andet kontrolleret, at der er funktionsadskillelse ved udbetaling fra kommunens hovedkonti.

Det skal oplyses, at på en lang række af kommunens institutioner er medarbejderne tildelt firmadankort og har enefuldmagt til at disponere på institutionens bankkonti. Manglende funktionsadskillelse på likvidområdet øger risikoen for, at tilsigtede og utilsigtede fejl begås. På disse konti indestår som regel alene mindre beløb, således at eventuelle fejl vedrørende disse konti ikke kan medføre en væsentlig fejl i kommunens regnskab som helhed.

8.2 Revision af kommunens generelle it-kontroller vedrørende centrale systemer af betydning for regnskabsaflæggelsen

Vi har som led i revisionen af kommunens årsregnskab foretaget gennemgang af kommunens generelle it-kontroller.

Vores gennemgang har været rettet mod at finde eventuelle svagheder i it-miljøet, som kan have indflydelse på kommunens regnskabsaflæggelse. Med baggrund heri har vores gennemgang alene omfattet de it-systemer, som vurderes særligt relevante for regnskabsaflæggelsen, herunder økonomi- og lønsystem, samt en række af KMD-fagsystemer.

Det bemærkes, at eksterne serviceleverandører udgør en væsentlig del af kommunens it-administration, da kommunen i høj grad anvender eksternt udviklede standardsystemer. Ansvar for de outsourcerede it-ydelser påhviler fortsat Københavns Kommune. Som følge heraf har vi gennemgået de af kommunen indhentede revisorerklæringer fra kommunens væsentligste serviceleverandører og har fundet dem dækkende for de outsourcete ydelser. Dette med henblik på at sikre, at serviceleverandørerne i regnskabsåret har etableret et passende kontrolmiljø på it-området, som minimerer risikoen for fejl i kommunens regnskab. Fokus ved gennemgangen af serviceleverandørerklæringen er bl.a. at sikre, at KMD's procedurer for ændringsstyring i systemerne har været effektive i hele regnskabsåret, således at der sikres en fuldstændig og nøjagtig behandling af godkendte transaktioner. Vores revision i relation til outsourcete ydelser har ikke givet anledning til bemærkninger.

Vores gennemgang har derfor primært fokuseret på kommunens interne procedurer og kontroller vedrørende brugeradministration. Da Københavns Kommune også varetager ændringsstyring i økonomisystemet (Kvantum) har vi også gennemgået ændringsstyringen knyttet her til.

Ved gennemgangen af brugeradministrationen har vi fokuseret på, at der er etableret passende procedurer for oprettelse og nedlægning af brugere, samt at der kun anvendes administrative rettigheder inden for det arbejdsbetingede behov.

Ved gennemgangen af ændringsstyringen i Kvantum har vi fokuseret på, at der er etableret passende procedurer for implementering af batch-kørsler, samt at der er passende proces for udviklingsarbejder, herunder opdeling mellem udviklings-, test- og produktionsmiljø.

Gennemgangen for 2023 har givet anledning til 3 kritiske bemærkning. Der henvises til afsnit 3, revisionsbemærkning nr. 2, 3 og 8.

Der er endvidere rapporteret 2 observationer til ledelsen, som anses for væsentlige, uden at give anledning til bemærkning. En risiko anses for væsentlig, såfremt der er en middel grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en vis effekt og/eller har en vis udbredelse uden at være væsentligt for regnskabet.

Observationerne kan henføres til:

- Organisering af informationssikkerhed og styrkelse af ISMS

Vurdering af øvrige generelle it-kontroller

Vi har på basis af forespørgsler vurderet, at kommunen har en passende it-organisation og it-strategi. Desuden har kommunen oplyst, at der er etableret kontroller for sikkerhedskopiering af kommunens data, beredskabsplaner og fysisk sikkerhed af kommunens servere.

Det er vores vurdering, at kommunen under hensyntagen til behandling af følsomme data skal have et fortsat særligt fokus på kommunens cyber-sikkerhedsberedskab og overholdelse af kravene til behandling af følsomme data.

Vi har ikke efterprøvet de modtagne oplysninger, da det ikke vurderes at have væsentlig indflydelse på vores revision af kommunens årsregnskab.

9 Revision af årsregnskabet for 2023

9.1 Årsregnskabets opbygning og forretningsgange for regnskabsaflæggelsen

Vi har undersøgt, om kommunens regnskabsaflæggelse er foretaget i overensstemmelse med formkravene i gældende regler fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Den talmæssige korrekthed og sammenhængen mellem regnskabet og de enkelte poster er kontrolleret ved brug af det foreliggende regnskabsmateriale.

Det er stikprøvevist påset, om regnskabets udgifter og indtægter har hjemmel i de vedtagne bevillinger, og om de er i overensstemmelse med gældende love og bestemmelser samt indgåede kontrakter m.v. Vi har ligeledes påset, om tilsynsmyndighedens godkendelse er indhentet til dispositioner, hvortil en sådan kræves.

Vi har påset, om de opførte aktiver og passiver i balancen har været undergivet fornøden kontrol. Endvidere har vi undersøgt, om de forpligtelser, bl.a. garantiforpligtelser, eventualrettigheder og leasingaftaler, der os bekendt påhviler kommunen, er korrekt registreret.

Via detailrevision har vi supplerende indhentet dokumentation for udvalgte enkeltposter i regnskabet og for lovligheden heraf. De typisk anvendte metoder har her været afstemninger, analyser af konti m.v., fysisk kontrol, efterregning, stikprøvevis kontrol af bilag samt gennemgang af skriftlige aftaler.

Kommunens forretningsgange vedrørende regnskabsaflæggelse er gennemgået. Ved gennemgangen har vi vurderet, om kommunen i tilstrækkelig grad sikrer korrekt regnskabsaflæggelse ved hjælp af procedurer, ansvarsplacering og ledelsestilsyn, herunder anvendelse af materialeplaner og andre styringssystemer.

9.2 Årsregnskabets regnskabsposter

Vi har vurderet kommunens anvendte regnskabspraksis og de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn på væsentlige områder. Revisionsbevis er indhentet i form af afstemninger, sagsrevision, analyser, eksterne bekræftelser, bilag, skriftlige aftaler m.v.

Kommentarer til væsentlige regnskabsposter er anført nedenfor.

Tilbagekøbsrettigheder

Kommunen har, som omtalt i årsrapportens note 11 "Københavns Kommunes regnskabspraksis", foretaget korrektion af den regnskabsmæssige behandling af tilbagekøbsrettigheder.

Tilbagekøbsrettigheder behandles fra årsrapporten 2023 efter regnskabsreglerne for "Grunde og bygninger til videresalg" i stedet for som et langfristet tilgodehavende. Der er som følge heraf også sket tilpasning af de regnskabsmæssige måleprincipper.

Korrektionen har også medført ændring af sammenligningstallene for 2022. Den regnskabsmæssige værdi af tilbagekøbsrettighederne og egenkapitalen pr. 31. december 2022 er således reduceret med 0,8 mia. kr. set i forhold til årsrapporten for sidste år.

Korrektionen er alene af regnskabsmæssig karakter og har således ikke haft indflydelse på kommunens drift, likviditet ellers økonomiske stilling samt størrelsen af det forventede fremtidige provenu fra tilbagekøbsrettigheder.

Likvide beholdninger

Vi har stikprøvevist påset afstemning af likvide beholdninger pr. 31. december 2023 til årsopgørelser fra pengeinstitutter samt modtagne engagementsforespørgsler.

Egenkapital

Vi har påset, at kommunen har registreret og klassificeret egenkapitalen korrekt og i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regelsæt og kommunens regnskabspraksis m.v.

Aktier- og andelsbeviser

Kommunens ejerandele i fælleskommunale selskaber (§ 60-selskaber) og aktieselskaber m.v. indregnes, i henhold til regnskabsreglerne, svarende til kommunens ejerandel af egenkapital i selskabet i forhold til senest aflagte årsrapport.

Vi har stikprøvet gennemgået indregningen til underliggende årsrapporter uden bemærkninger.

Hensatte forpligtelser

Vi har vurderet kommunens dokumentation for regnskabsmæssige skøn af hensatte forpligtelser vedrørende tjenestemandspensions- og arbejdsskadeforpligtelser.

Kommunens tjenestemandspensionsforpligtelser er genberegnet af en uafhængighed aktuar pr. 31. december 2023.

Genberegningen har medført en stigning i den opgjorte værdi af tjenestemandspensionsforpligtelser med 566 mio. kr. Forpligtelsen udgør pr. 31. december 2023 derfor samlet 27.546 mio. kr. Årets regulering er som nævnt ovenfor ført direkte på kommunens egenkapital og har således ikke haft effekt på kommunens drift i året.

Vi har påset, at forpligtelserne er opgjort i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regelsæt og kommunens regnskabspraksis m.v.

Kortfristede gældsforpligtelser

Vi har stikprøvet påset, at de kortfristede gældsforpligtelser er afstemt til underliggende dokumentation og indregnet i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regelsæt og kommunens regnskabspraksis m.v.

Langfristede gældsforpligtelser

Vi har påset, at de langfristede gældsforpligtelser er afstemt til underliggende dokumentation og indregnet i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regelsæt og kommunens regnskabspraksis m.v.

Garantier, eventualrettigheder og -forpligtelser

Vi har påset, at årsregnskabet indeholder en fortegnelse over kommunens kautions- og garantiforpligtelser, og at fortegnelsen også omfatter andre forpligtelser og rettigheder, som eventuelt kan blive aktuelle.

Vi har ingen væsentlige kommentarer til kommunens fortegnelse.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunens forretningsgange vedrørende regnskabsafleggelsen generelt er betryggende og med til at sikre en korrekt regnskabsafleggelse. Det er vores vurdering, at kommunens regnskabsafleggelse i al væsentlighed er foretaget i overensstemmelse med formkravene, og at regnskabsposter er indregnet i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regelsæt og kommunens regnskabspraksis.

Det er ligeledes vores opfattelse, at det indhentede regnskabsmateriale ved detailrevisionen understøtter vores vurdering om, at regnskabet i al væsentlighed er korrekt.

10 Øvrige forhold overskrifter

10.1 Afgivne revisionsberetninger vedrørende 2023

Der er ikke afgivet delberetninger i 2023.

11 Rådgivningsydelser

11.1 Foranstaltninger til sikring af revisors uafhængighed

Vi har etableret retningslinjer om uafhængighed. Disse retningslinjer sikrer, at vi, inden vi påtager os en opgave om afgivelse af revisionspåtegninger på regnskaber eller afgivelse af andre erklæringer med sikkerhed, tager stilling til, om der foreligger omstændigheder, som for en velinformeret tredjemand kan vække tvivl om vores uafhængighed.

Vi vil bekræfte vores uafhængighed som en del af vores revisionspåtegning.

11.2 Andre opgaver end revision

EY har i 2023, efter anmodning, udført andre ydelser ud over den lovpligtige revision af kommunen.

- ▶ Erklæringer med sikkerhed, omfattende
  - Revision af projektrenskaber og opgørelser
- ▶ Anden rådgivning, omfattende
  - Særlig undersøgelse vedrørende Beboerbank i Socialforvaltningen
  - Særlig undersøgelse vedrørende Telehuset i Socialforvaltningen
  - Digital modenhedsanalyse i Kultur- og Fritidsforvaltningen
  - Øvrig mindre rådgivning.

Alle opgaver er forhåndsgodkendt af kommunen og rapporteres kvartalsvist til revisionsudvalget.

12 Bekræftelser

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen har vi indhentet en skriftlig erklæring fra ledelsen om forhold af væsentlig betydning for årsregnskabet, og hvor vi har vurderet et behov herfor.

Den skriftlige erklæring omfatter årsregnskabs indhold, herunder oplysninger om pantsætninger og sikkerhedsstillelser, garantistillelser, retssager, besvigelser, begivenheder efter balancedagen, oversigt over ikke-korrigerede forhold samt andre områder, hvor det er vanskeligt at opnå et revisionsbevis.

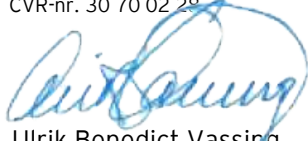
Den modtagne regnskabserklæring har ikke givet anledning til bemærkninger.

13 Andre oplysninger

Vi kan afslutningsvist oplyse,
at vi opfylder de i lovgivningen indeholdte uafhængighedsbestemmelser, og
at vi har modtaget alle de oplysninger, der er anmodet om.

København, den 31. maj 2024
EY Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

Ulrik Benedict Vassing
statsaut. revisor
mne32827

Rasmus F. Andersen
statsaut. revisor
mne44147

Bilag 1 Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Københavns Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023, jf. siderne 29-40 i "*Københavns Kommunes Regnskab 2023/ Årsrapport*" samt siderne 6 og 212 til 224 i det tilhørende "*Københavns Kommunes Regnskab 2023 /Bevillingsregnskab og obligatoriske oversigter*". Den reviderede del af årsregnskabet omfatter regnskabsopgørelse, balance, obligatoriske oversigter, anvendt regnskabspraksis og noter med følgende hovedtal:

- ▶ Resultat af ordinær driftsvirksomhed på 4.762 mio. kr. (overskud)
- ▶ Resultat af det skattefinansierede område på 1.151 mio. kr. (overskud)
- ▶ Aktiver i alt på 67.059 mio. kr.
- ▶ Egenkapital i alt på 32.849 mio. kr.

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse nr. 1051 af 15. oktober 2019 om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. (i det følgende kaldet "regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen") og § 2, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1265 af 9. september 2022 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social-, Bolig- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Børne- og Undervisningsministeriets Indenrigs- og Sundhedsministeriets ressortområder (i det følgende kaldet "refusionsbekendtgørelsen").

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, det vil sige udarbejdet i overensstemmelse med regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet".

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af kommunen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 2023. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores kon-

klusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold. For hvert af nedennævnte forhold er beskrivelsen af, hvordan forholdet blev behandlet ved vores revision, givet i denne sammenhæng.

Vi har opfyldt vores ansvar som beskrevet i afsnittet "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet", herunder i relation til nedennævnte centrale forhold ved revisionen. Vores revision har omfattet udformning og udførelse af revisionshandling som reaktion på vores vurdering af risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet. Resultatet af vores revisionshandling, herunder de revisionshandling vi har udført for at behandle nedennævnte forhold, danner grundlag for vores konklusion om årsregnskabet som helhed.

Sociale udgifter med statsrefusion

Sociale udgifter med statsrefusion er det revisionsområde med størst betydning for den finansielle revision, da der er betydelige udgifter på dette område, som refunderes af staten. Kommunen er ansvarlig for tilrettelæggelse af forretningsgange og interne kontroller, som sikrer korrekt sagsbehandling af borgernes rettigheder til sociale ydelser, herunder at der udbetales korrekte ydelser, som helt eller delvist kan refunderes af staten i henhold til gældende love og regler. Vi fokuserede på området, da reglerne på området er komplekse og kræver, at ledelsen i kommunen fastlægger retningslinjer for forretningsgange og sagsbehandling samt overvåger, at disse bliver fulgt.

Sociale udgifter med statsrefusion fremgår blandt af "*Københavns Kommunes Regnskab 2023 / Bevillingsregnskab og obligatoriske oversigter*" på side 222-224, som udviser følgende hovedtal:

- ▶ Hovedkonti med refusion efter § 9 i regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen på finansloven for 2023 udviser 1.456 mio. kr.
- ▶ Hovedkonti med refusion via ydelsesrefusion på finansloven for 2023 udviser 1.265 mio. kr.
- ▶ Hovedkonti med medfinansiering via ydelsesrefusion på finansloven for 2023 udviser 3.361 mio. kr.

Vores behandling i revisionen

Vores væsentligste revisionshandling vedrørende revision af sociale udgifter med statsrefusion har været:

- ▶ Test af registreringssystemer, forretningsgange og interne kontroller, herunder it- og systembaserede kontroller, der understøtter korrekt sagsbehandling af borgernes rettigheder til sociale ydelser, som helt eller delvis refunderes af Staten i henhold til gældende love og regler.
- ▶ For ydelsesrefusion med og uden kommunal medfinansiering har vi kontrolleret, at noterne er udarbejdet i overensstemmelse med bogføring og afregninger fra it-systemet "Ydelsesrefusion".
- ▶ Vi har testet et antal personsager til afdækning af, om der sker en korrekt udbetaling af sociale ydelser med refusion. Vi har udført vores test i henhold til bekendtgørelse nr. 1265 af 9. september 2022 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsafklæggelse og revision på visse områder inden for Social-, Bolig- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Børne- og Undervisningsministeriets og Indenrigs- og Sundhedsministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen).

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. medtaget det af Byrådet godkendte årsbudget for 2023 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2023. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, det vil sige udarbejdet i overensstemmelse med regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen.

Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere kommunens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere kommunen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- ▶ Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- ▶ Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af kommunens interne kontrol.

- ▶ Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- ▶ Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om kommunens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at kommunen ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, anvendte sikkerhedsforanstaltninger eller handlinger foretaget for at eliminere trusler.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Andre Oplysninger omfatter de øvrige oplysninger i årsregnskabet, som ikke er omfattet af vores revision, jf. konklusionsafsnittet.

Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIG REGULERING

Yderligere oplysninger krævet i henhold til bekendtgørelse nr. 311 af 27. marts 2019 om kommunal og regional revision

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsberetning til borgerrepræsentationen.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i bekendtgørelse nr. 311 af 27. marts 2019 om kommunal og regional revision.

Vi blev af borgerrepræsentationen første gang valgt som revisor for Københavns Kommune for regnskabsåret 2023 og har varetaget revisionen i en samlet opgaveperiode på 1 år frem til og med regnskabsåret 2023. Vi blev antaget efter en udbudsprocedure i 2023.

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

København, den 31. maj 2024
EY Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 26

Ulrik Benedict Vassing
statsaut. revisor
mne32827

Rasmus F Andersen
statsaut. revisor
mne44147

Bilag 2 Oversigt over kommunikation med kommunen

I henhold til revisorlovgivningen skal vi oplyse, at vi siden afgivelsen af revisionsberetning af 31. juni 2022 har haft følgende møder og drøftelser med kommunens ledelse:

Dato	Organisationsområde	Beskrivelse
September 2023	Overborgmester	Opstartsmøde
December 2023	Direktionen i forvaltningerne	Status på den løbende revision
Maj 2024	Direktionen i forvaltningerne	Afrapportering på revisionen
Maj 2024	Overborgmester	Afrapportering på revisionen

Derudover deltager vi på revisionsudvalgsmøder.

Bilag 3 Temaoversigt i henhold til Standarderne for Offentlig Revision

Nr.	Tema	2019	2020	2021	2022	2023	Udvalgte emner under seneste temarevision	Udtalelse i revisionspåtegning ved seneste temarevision
Juridisk-kritisk-revision (SOR 6)								
SOR 6a	Gennemførelse af indkøb		X		X	X (Afsnit 7.4.5)	KFF - Regnskabsbilag, forretningsgange og interne kontroller	Ingen væsentlige bemærkninger
SOR 6b	Løn- og ansættelsesmæssige dispositioner	X	X	X	X	X (Afsnit 7.4.4)	TVÆR - Resultatløn og engangstillæg	Ingen væsentlige bemærkninger
SOR 6c	Gennemførelse af salg		X	X			SUF & SOF - Eksterne og interne takster	Ingen væsentlige bemærkninger
SOR 6d	Myndigheders gebyropkrævning	X	X	X			ØKF - Huslejemodellen	Ingen væsentlige bemærkninger
SOR 6e	Afgørelser om tildeling af tilskud m.v.	X	X	X	X		KFF Tilskudsadministration	Ingen væsentlige bemærkninger
SOR 6f	Rettighedsbestemte overførsler	X	X	X	X	X (Afsnit 4.2 samt 7.2.6)	Det sociale udbetalingsområde med særlig fokus på områder med statsrefusion SOF - BPA-ordninger	Ingen væsentlige bemærkninger
Forvaltningsrevision (SOR 7)								
SOR 7a	Aktivitets- og ressourcestyring	X	X	X	X	X (Afsnit 7.5.2 samt 7.5.3)	ØKF - Økonomistyring i Koncern IT ØKF - IT-Anskaffelsesprocessen	Ingen væsentlige bemærkninger
SOR 7b	Mål- og resultatstyring	X	X	X	X	X (Afsnit 7.5.1)	TVÆR - Økonomistyring særbevillinger	Ingen væsentlige bemærkninger
SOR 7c	Styring af offentlige indkøb		X		X		TVÆR - Aftalecompliance indkøb	Ingen væsentlige bemærkninger
SOR 7d	Budgetstyring af flerårige investeringer			X			SOF - Evaluering af ekstern budgetanalyse	Ingen væsentlige bemærkninger
SOR 7e	Styring af offentlige tilskudsordninger	X	X	X	X		KFF Tilskudsadministration	Ingen væsentlige bemærkninger

Bilag 4 Oversigt over revisionspåtegnede regnskaber og opgørelser for 2023

- ▶ Styrkede lege- og læringsmiljø
- ▶ Mestringsindsats for søskende til børn med handicap
- ▶ Fælles fremskudt psykiatri- og rusmiddelindsats på hjemløseområdet
- ▶ 20 vinterovernatningspladser på Sundholm
- ▶ Opsøgende sundhedstjeneste til socialt udsatte veteraner
- ▶ Uddannelsesløft i fællesskab
- ▶ Driftstilskud - Udredning og behandling til børn med seksuelt bekymrende eller krænkende adfærd i Østdanmark samt rådgivning og supervision af brugerkommuner i Østdanmark
- ▶ OBU-indberetning 1.-2. kvartal 2023
- ▶ Københavnerruten
- ▶ Udvikling og evaluering af målrettede indsatser over for sårbare patienter med type 2-diabetes i socialt udsatte områder i København
- ▶ El-busser på 2A
- ▶ Kampsportens Hus
- ▶ Exitpakke til mennesker i prostitution
- ▶ Styrkede lege- og læringsmiljøer med fokus på børns sprog, kultur og natur
- ▶ Puljen til dækning af udgifter til inflationsstøtte til udsatte børnefamilier
- ▶ Flere, bedre og mere fleksible aflastningstilbud til mennesker med demens
- ▶ Byfornyelsesprogram for områdefornyelsen i Folehavekvarteret
- ▶ Fasanvejsruten, supercykelsti
- ▶ Lettere behandlingstilbud i Område Brønshøj Vanløse: Mind My Mind
- ▶ Projekt SMUKK
- ▶ Afklaring af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere
- ▶ Strategiske analyser af hverdagscykling
- ▶ MegaBits
- ▶ Best ReMap
- ▶ Kinetic
- ▶ Bedre trivsel, mindre medicin
- ▶ Cirkulær økonomi i Område- og Byfornyelsen
- ▶ Sol over byen - Vedvarende energifællesskaber
- ▶ Roskilderuten
- ▶ OBU-indberetning 4. kvartal
- ▶ Sustainable Urban Development, Climate Change Mitigation and Adaption
- ▶ Erklæring vedrørende afregning af uhævede feriepenge
- ▶ Stoploven 2023
- ▶ Dansekapellet - Det sjette sanserum
- ▶ Farumruten - udvidelse af cykelsti fra Mosesvinget til kommunegrænsen

- ▶ Farumruten - belysning på Farumruten fra Mosesvinget til kommunegrænsen
- ▶ Ørestadsruten
- ▶ Avedøreruten
- ▶ EURO2020 - Mange flere med i fodboldfællesskaberne
- ▶ Roskilderuten supercykelsti (fællesudgifter)
- ▶ COPE
- ▶ Jobrettede aktiviteter for kommende dimittender
- ▶ Regional Uddannelsespulje 2023
- ▶ Pulje til uddannelsesløft 2023
- ▶ Børn i balance
- ▶ Efterværn
- ▶ Flere hænder og højere kvalitet i ældreplejen
- ▶ National Hotline
- ▶ Demensvenlig hverdag
- ▶ Parkeringsindtægter 2023
- ▶ SIBS
- ▶ Bedre løsninger til unge
- ▶ Driftssikring 2023
- ▶ Indberetning af dækningsafgift 2023
- ▶ Takstberegning § 109 og §110, 2024
- ▶ Takstberigtigelse
- ▶ MitID type 2 erklæring 2023
- ▶ NemID erklæring 2023
- ▶ Saldoopgørelse af momsrefusion 2023
- ▶ Tjenestemandspension erklæring - Kommunalreform 2023
- ▶ Tjenestemandspension erklæring - Lærerpensioner 2023
- ▶ NSIS type II 2023.